

Malá Strana – město v podhradí

Malá Strana – the town below the castle

Historie někdejšího Menšího města pod Hradem pražským – nejstarší části středověké Prahy – se začala psát již v pravěku, ale dokladů o přítomnosti člověka v malostranské kotlině v mladší době kamenné, době bronzové, mladší době železné i v období stěhování národů ze v důsledku středověké a novověké výstavby mnoho nedochovalo.

Nejpečkavivější nálezy pocházejí až z 9. – 10. století, ale zato zásadně mění naše představy o podobě a fungování podhradí Pražského hradu v době přemyslovského knížectví.

The history of the Lower Quarter below Prague Castle – the oldest part of medieval Prague – begins in prehistory. There is scant evidence of man's presence in the Malá Strana basin in the Neolithic Era, the Bronze Age, the Late Iron Age and the Migration Period because most of the prehistoric situations were destroyed by construction in the Middle Ages and in modern times. The most surprising finds date from the 9th – 10th centuries. New finds fundamentally change our ideas about how the settlement below Prague Castle looked and functioned at the time it was formed and during the initial development of the centre of the Přemyslid principality.

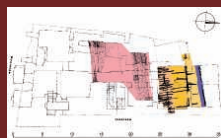
Místo objevu dnes

The location of the discovery today

Vnější líc rané středověké hradby objevené v Hartigovském paláci na Malostranském náměstí. Pozůstatky rané středověkého opevnění, odkryté v letech 1994–2007, ukazují, že tradiční sídelní areál na pravém břehu Vltavy byl dlouhodobě chráněn mohutnou fortifikací, která v průběhu let změnila svůj průběh i podobu.

The outer side of a rampart discovered in Hartigovský palác on Malostranské náměstí. The remains of an early medieval fortification uncovered in 1994–2007 show that the traditional settlement area on the right bank of the Vltava was protected for a long time by a huge fortification which over time changed its course and shape.

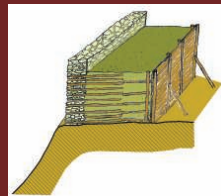
Zatím nejstarší opevnovací prvky byly objeveny ve sklepech domu na nároží Mostecká a Josefská ulice. Je to nejméně 3,6 m hluboký příkop, který zde existoval v 9. a možná již v 8. století. Dále tu byl odkryt mladší příkop s dřevěnou hradbou, zankou zhruba v 1. třetině 10. století. Mladší líce opevnění se nacházely jižně od Mostecké ulice.

So far the oldest fortification elements were discovered in the cellar of a house on the corner of Mostecká and Josefská streets, namely a ditch 3.6 metres deep which existed here in the 9th century and possibly as early as the 8th century. A later ditch with a wood and clay rampart, which disappeared approximately in the 1st third of the 10th century, was also uncovered here. Later lines of enclosure were to the south of Mostecká street.

Nerudova ulice čp. 249 – část opevnění objeveného v roce 2002: skládalo se z hradby o šířce kolem 8 m, kterou tvořilo hlinité těleso vyztužené dřevěnými rošty, místy i komorami, s čelní kamennou zdí. Před touto hradbou se nacházel mohutný příkop široký více než 15 m.

Nerudova Street no. 249 – a part of fortification uncovered in 2002 consisted of a rampart roughly 8 metres wide which was made of earth reinforced with wooden grids, also in places with chambers, and with a front stone wall. In front of this rampart was a huge ditch more than 15 metres wide.

Způsob konstrukce dřevěné hradby s čelní kamennou zdí podle nálezu v Nerudově ulici

How the wood and clay rampart with a front stone wall was built according to a find in Mostecká Street

K výjimečným nálezům patří dřevěná cesta z konce 9. století,

objevená v roce 1996 v místě dnešní Mostecké ulice s odbočkou do ulice Josefské. Byla součástí významné dálkové obchodní stezky, která v Praze překračovala řeku. Prostor dnešní Mostecké ulice sloužil jako více než 40 m široké středověké obchodní karavany, které přepravovaly různé zboží a otroky. Karavany se zde řadily při nástupu na dřevěný most, který se našel patrně v místěch pozdějšího Juditiny mostu.

One of the most remarkable finds is a wooden road from the end of the 9th century discovered in 1996 in today's Mostecká Street with a turning into Josefská Street. It was part of a major long-distance trade route which crossed the river in Prague. The area of today's Mostecká Street served as a more than 40-metre-wide marshalling area for trade caravans which carried various merchandise and slaves. Caravans would line up here to cross the wooden bridge which was probably in the same place as the later Judith Bridge.

Konstrukční prvky dřevěné cesty z Mostecké ulice

Construction elements of the wooden causeway in Mostecká Street

Předpokládaný průběh dřevěné cesty v Mostecké ulici

The presumed route of the wooden causeway in Mostecká Street

Rotunda sv. Václava, v popředí ořevě její podlahy s dochovanou částí dlažby.

V roce 2004 byla v domě čp. 2 na Malostranském náměstí objevena rotunda sv. Václava, postavená kolem roku 1100. Do této doby se předpokládalo, že tento nejstarší malostranský kostel bez zbytku zanikl při rozsáhlé barokní přestavbě místa v roce 1683, kdy zde byl vybudován profesní jezuitský dům.

The St Wenceslas Rotunda, in the foreground on its floor level the preserved part of paving. The St Wenceslas Rotunda built around 1100 was discovered in 2004 in house no. 2 on Malostranské náměstí. Until then it was believed that this, the oldest church in Malá Strana, had completely disappeared during the extensive baroque reconstruction of the location in 1683 when the Jesuit House was built here.

Místo objevu rotundy sv. Václava

The location of the discovery of the St. Wenceslas Rotunda

Půdorysný plán rotundy sv. Václava

Floor plan of the St. Wenceslas Rotunda

Pod podlahou rotundy se našla starší stavba z 10. stol., z níž se dochovalo část kruhu z opukových kamenů. Jedná se možná o svatyni, postavenou podle středověké legendy v místě zázraku, který se udal při převozu těla knížete sv. Václava ze Staré Boleslavi na Pražský hrad.

An older construction from the 10th century was found under the floor of the rotunda. Part of a circle of argillite stones has been preserved from it. It is possibly a shrine built – according to a medieval legend – on the site of a miracle which occurred when St. Wenceslas's body was brought from Stará Boleslav to Prague Castle.

